

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزها و مبارزه با پولشویی

« اداره مبارزه با پولشویی »

شناسایی کافی و شفافیت

در پیامهای پرداخت پوششی مربوط به

نقل و انتقالات الکترونیکی برون مرزی وجوه

از انتشارات کمیته نظارت بانکی بال

بانک تسویه بین المللی

(می ۲۰۰۹)

ترجمه:

فردوس زارع قاجاری

محمد رضا احمدی

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۹	بخش اول: جریان اطلاعات
۱۰	بخش دوم: نقش بانک ها در فرایند نقل و انتقالات الکترونیکی برون مرزی
۱۱	الف - مسئولیت بانک های مبداء
۱۳	ب - مسئولیت بانک های واسطه پوششی
۱۳	۱- پایش به منظور حصول اطمینان از خالی نبودن فیلهای اطلاعاتی در پیام های ارسالی سوئیفت
۱۴	۲- پایش بر اساس فهرست اسامی اشخاص
۱۶	۳- پایش روابط کارگزاری
۱۸	پ - مسئولیت بانک های مقصد (ذینفع وجوه انتقالی)
۱۸	ت - مسایل مربوط به اطلاعات مشتریان و حفاظت از داده ها
۱۹	ث - سایر موضوعات
۱۹	بخش سوم: نقش ناظران
۲۲	ماخذ

شناسایی کافی و شفافیت در پیام های پرداخت پوششی مربوط به نقل و انتقالات الکترونیکی برون مرزی وجوه

۱ - در فرایند نقل و انتقال الکترونیکی برون مرزی وجوه^۱، اغلب چندین موسسه مالی مشارکت دارند. در بسیاری از موارد، علاوه بر بانک های مبداء و مقصد، بانک های دیگری نیز در این فرایند دخیل هستند. در این نوشتار به وضعیت هایی پرداخته می شود که محل استقرار یک یا چند بانک واسطه پوششی^۲ - دخیل در این گونه نقل و انتقالات - قلمرو کشوری غیر از کشور محل استقرار بانک مبداء یا مقصد می باشد. همچنین، این نوشتار به تشریح انتظارات نظارتی مبتنی بر تدابیر جاری مورد تایید کمیته بال برای افزایش شفافیت در پیام های پرداخت در خصوص اطلاعاتی که باید در پیام های پرداخت مربوط به پرداخت های پوششی درج گردند، سازکارهای گوناگونی که برای حصول اطمینان از کامل و دقیق بودن اطلاعات مندرج در این گونه پیام ها باید بکار گرفته شوند، وظایف مختلف طرف های دخیل در این سازکارها و نحوه استفاده از این اطلاعات در راستای مقاصد مبتنی بر مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم می پردازد.

۲ - به منظور تسهیل انتقال وجوه از جانب یک مشتری برای ذینفعی که عمدتاً در کشور دیگری حضور دارد و یا اینکه ذینفع در همان کشور مستقر می باشد، لیکن انتقال به ارز صورت می پذیرد، بانک از سازکار پرداخت های پوششی استفاده می نماید. اینگونه پرداخت ها نوعاً در بردارنده دو نوع وضعیت

۱- در یادداشت تفسیری مربوط به توصیه ویژه شماره ۷ گروه ویژه اقدام مالی (نسخه سال ۲۰۰۳ میلادی)، انتقال الکترونیکی وجوه بصورت زیر تعریف شده است: "به هر نوع تراکنشی که به نیابت از شخص فرستنده (اعم از حقیقی یا حقوقی) از طریق یک موسسه مالی، با استفاده از ابزارهای الکترونیکی و به منظور فراهم ساختن مقداری پول برای شخص گیرنده در یک موسسه مالی دیگر، صورت می پذیرد، انتقال الکترونیکی وجوه اطلاق می گردد. ممکن است فرستنده و گیرنده وجوه، شخص واحدی باشد. طبق تعریف گروه ویژه اقدام مالی، "نقل و انتقال برون مرزی وجوه" به هر گونه نقل و انتقال الکترونیکی وجوه گفته می شود که در آن، فرستنده و گیرنده وجوه در دو کشور مختلف قرار دارند. این عبارت، همچنین، به هر زنجیره ای از نقل و انتقالات الکترونیکی وجوه اشاره دارد که واجد حداقل یک عنصر برون مرزی می باشند. بر این اساس، به آن نوع از نقل و انتقال الکترونیکی که در آن، فرستنده و ذینفع وجوه در یک کشور واحد مستقر بوده، لیکن، برای انجام فرایند انتقال، از یک یا چند کارگزار مستقر در کشور ثالث استفاده می شود، انتقال الکترونیکی برون مرزی اطلاق می گردد.

۲- دلیل استفاده از اصطلاح "بانک واسطه پوششی" در این نوشتار این است که تفاوت میان نقش بانک واسطه در پرداخت های متوالی (که موضوع این نوشتار نمی باشد) و نقش یک واسطه در زنجیره پرداخت پوششی بصورت برجسته تر مشخص گردد.

می‌باشند که عبارتند از: (الف) تراکنش به پولی غیر از پول رایج کشور محل استقرار بانک مبداء یا بانک مقصد صورت می‌پذیرد و (ب) بانک‌های مبداء و مقصد روابطی با یکدیگر ندارند که بتوانند بطور مستقیم با هم تسویه کنند. در چنین شرایطی، بانک مبداء می‌تواند بطور مستقیم به بانک مقصد دستور پرداخت وجه (به ذینفع) را داده و به آن بانک اعلام نماید که به منظور انتقال وجوه برای "پوشش" تعهد بین بانکی ناشی از دستور پرداخت مزبور از طریق یک کانال جداگانه، هماهنگی‌های لازم بعمل آمده است. اغلب، عملیات تسویه از طریق کارگزار بانک مبداء مستقر در کشوری که پرداخت به ذینفع به پول ملی آن کشور انجام شده است، صورت می‌پذیرد. چنانچه، کارگزار بانک مبداء با بانک ذینفع روابط کاری داشته باشد، خود می‌تواند اقدام به تسویه نماید. در غیر اینصورت، عموماً تسویه از طریق بانک واسطه دیگری انجام می‌شود که با بانک ذینفع روابط کاری دارد. بر اساس رویه جاری، بخصوص در صورت وجود روابط کاری مطلوب فیما بین بانک مقصد و ذینفع، آن بانک می‌تواند پیش از آن که فرایند تسویه بین بانکی بطور کامل انجام شود، حساب ذینفع نزد خود را بستانکار نماید.

۳- این سازکار پرداخت پوششی که بموجب آن بانک‌های واسطه پوششی، ضرورتاً تمامی اطلاعات ارسالی برای بانک مقصد را رویت نمی‌نمایند، با سازکار زنجیره پرداخت متوالی و مستقیم پیش بینی شده در توصیه شماره ۷ گروه ویژه اقدام مالی (نسخه سال ۲۰۰۳ میلادی) در ارتباط با نقل و انتقالات الکترونیکی که در طی آن اطلاعات ارسالی به بانک مقصد از واسطه‌های مختلفی عبور می‌کند، تفاوت دارد (به نمودار صفحه ۶ مراجعه کنید). علت استفاده بسیار زیاد از سازکار پرداخت پوششی، اجتناب از تاخیرهای ناشی از اختلاف زمانی بین بانک‌های مبداء و مقصد و نیز کاهش هزینه معاملات تجاری می‌باشد.

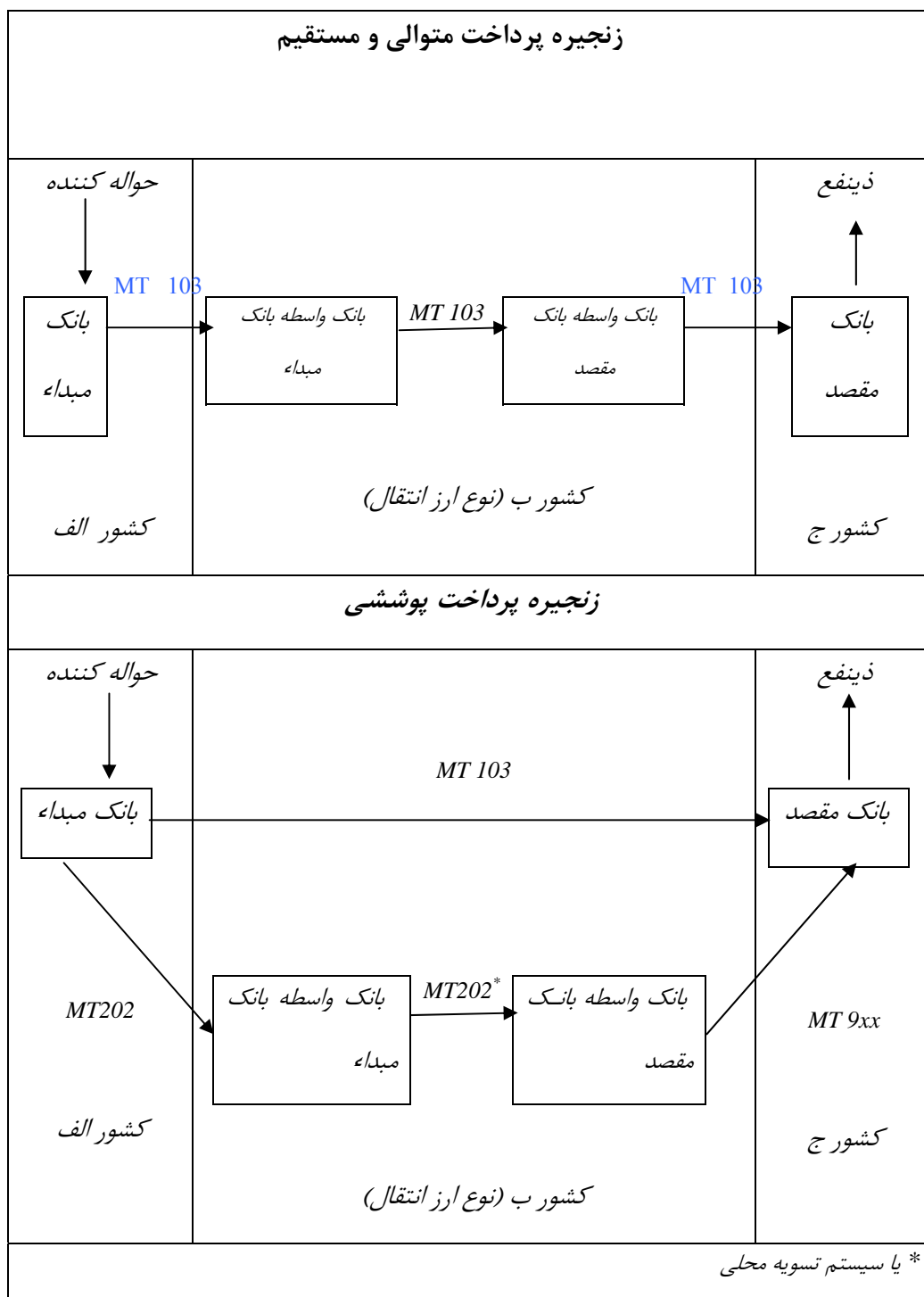
۴ - روش‌های فعلی ارسال پیام، این امکان را برای بانک‌های واسطه پوششی فراهم نمی‌آورند که نسبت به شفافیت کامل نقل و انتقالاتی که از طریق آنها انجام می‌پذیرند، اطمینان حاصل نمایند. هنگامی که فرمت پیام مورد استفاده برای تسویه پرداخت‌های بین بانکی (به عنوان مثال فرمت سوئیفت MT ۲۰۲ در صفحه ۶ این نوشتار) حاوی اطلاعاتی در باره فرستنده و ذینفع وجوه نباشد، از میزان شفافیت کاسته می‌شود، لیکن این اطلاعات در پیام سوئیفتی ارسالی برای بانک مقصد (به عنوان مثال، فرمت سوئیفت MT ۱۰۳) درج می‌شود. عدم درج اطلاعات مربوط به فرستنده و گیرنده در پیام‌های مربوط به نقل و انتقالات وجوه می‌تواند مانع از ارزیابی صحیح ریسک‌های مرتبط با عملیات کارگزاری و تسویه توسط بانک شده و یا آنرا محدود سازد. همچنین، بانک واسطه پوششی قادر نخواهد بود اطلاعات

مربوط به طرفین معامله را با فهرست افراد یا موسساتی که بموجب قوانین محلی دارایی‌های آنان باید مسدود شده، برگشت داده شده و یا غیر قابل پرداخت گردد، مطابقت داده و کنترل نماید. این مسئله خصوصاً زمانی مشکل ساز می شود که فهرست کشور محل استقرار بانک واسطه از فهرست کشور مقرر بانک مبداء (یا مقصد) گسترده تر باشد. همچنین، این ریسک وجود دارد که هدف از انتخاب این نوع پیام‌ها پنهان ساختن اسامی طرفین معامله باشد. از اینرو، به منظور اجرای الزامات محلی نظیر مسدود کردن، برگشت دادن یا غیر قابل پرداخت کردن دارائی‌های افراد یا موسسات معین، ممکن است بانک‌های واسطه پوششی به دریافت اطلاعات فرستنده و ذینفع نیاز پیدا کنند.

۵ - وجود اطلاعات مفصل تر درباره فرستنده و ذینفع وجوه در نقل و انتقالات الکترونیکی می تواند وضعیت رعایت الزامات ناشی از مقررات لازم الاجرای محلی (نظیر مسدود کردن، برگشت دادن یا غیر قابل پرداخت کردن دارائیهای افراد و موسسات معین و پایش فعالیت های مشکوک) را بهبود بخشد و تقویت فرایند مدیریت ریسک بانک در ارتباط با انتقال وجوه را موجب گردد. گروه ولفسبورگ و اتاق پایاپای تلاش‌هایی را با هدف افزایش شفافیت آغاز نموده اند که حول دو محور می‌باشند: (الف) تصویب برخی استانداردهای پایه در مورد پیام‌های پرداخت در صنعت بانکداری (استانداردهای پیام^۳) و (ب) طراحی یک فرمت پیام سوئیفت مطلوب‌تر برای پیام‌های پرداخت پوششی شخص ثالث که حاوی اطلاعات فرستنده و ذینفع نیز باشد^۴. متعاقب این اقدام ابتکاری، انجمن سوئیفت در حال تدوین یک راهکار فنی است که امکان انتقال اطلاعات کامل فرستنده و ذینفع ضمن پیام‌های پرداخت پوششی در یک قالب استاندارد را فراهم سازد. بر اساس برنامه ریزی بعمل آمده، این راهکار از نوامبر ۲۰۰۹ به اجرا گذاشته می شود^۴. همچنین، می توان استانداردهای دیگری را برای ارتقای شفافیت در ارتباط با پیام‌های پرداخت تدوین نمود.

۳- بیانیه مشترک گروه ولفسبورگ و اتاق پایاپای در خصوص استانداردهای ناظر بر پیام‌های پرداخت، ۱۹ آوریل ۲۰۰۷ (فایل PDF در نشانی اینترنتی زیر در دسترس است: -Statement-on-Payment-Message-April-19-2007- (www.wolfsberg-principles.com/pdf/WGNYCHPdf).

۴ - خوانندگان به این موضوع توجه دارند که سند حاضر در ماه می سال ۲۰۰۹ میلادی منتشر شده است.

۶ - کمیته بال در خبرنامه اکتبر ۲۰۰۷ خود^۵، اعمال این تحول در تمامی استانداردهای ناظر بر پیام ها را مورد تشویق قرار داد. همچنین، کمیته در آن زمان اعلام نمود که قصد دارد به منظور پشتیبانی از

۵ - خبرنامه شماره ۱۲ کمیته بال ، شفافیت در پیام های پرداخت (www.bis.org/publ/bcbs_n112.htm).

اجرای تدابیر مربوط به شفافیت در صنعت بانکداری، تدوین سیاست های نظارتی را در دستور کار خود قرار دهد.

۷ - کمیته بال، بانک ها را به استفاده صحیح و موثر از راهکارهای فنی طراحی شده برای افزایش شفافیت دعوت می نماید. در واقع، افزایش شفافیت در پیام های پرداخت، صرفا به استانداردهای پیام وابسته نیست بلکه، به اعمال رویه مطلوب توسط بانک های دخیل در فرآیند نقل و انتقال و توجه به عملکرد بهینه نظام های پرداخت نیز بستگی دارد. پیش از این، برای تبیین رویه های مطلوب اجرایی، اقداماتی صورت پذیرفته است^۶. در فرآیند پایش اجرای موثر و مستمر تدابیر مربوط به افزایش شفافیت در پیام های پرداخت در سراسر جهان، ناظران نقش مهمی را ایفا می نمایند. از اینرو، این سند که پیرو تلاش های پیشین کمیته بال در زمینه رویکرد نظارتی مشترک در ارتباط با فرآیند شناسایی کافی مشتری و مسایل مربوط به مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم ارائه می گردد، به تشریح انتظارات متعارف نظارتی در خصوص اطلاعاتی که باید در پیام های پرداخت پوششی درج شوند و نقش هر یک از بانک های مبداء، واسطه پوششی و بانک مقصد در ارتباط با این گونه اطلاعات، می پردازد. همچنین، در این رهنمود برداشت متعارف از وظایف نظارتی در مورد شفافیت پیام های پرداخت پوششی در ارتباط با نقل و انتقالات الکترونیکی برون مرزی توضیح داده می شود.

زمان اجرا

۸ - اجرای راهکارهای فنی مناسب، نظیر آنچه که در بالا ذکر شد، پیش شرطی برای افزایش شفافیت و اعمال انتظارات نظارتی مربوط، به شرح مندرج در این سند، به شمار می آید. از بانک ها انتظار می رود اطلاعات مذکور در بخش اول این سند را در پیام های پرداخت پوششی درج نموده و به محض اینکه به لحاظ فنی توجیه پذیر باشد، وظایف خود را وفق بخش دوم انجام دهند.

حوزه اجرا

۹ - به زعم کمیته بال، این رهنمود برای تمامی ناظران بانکی در سراسر جهان مفید می باشد. بکارگیری رهنمود حاضر، منافاتی با اعمال استانداردهای موجود، قوانین و دستورالعمل های ناظر بر موارد خاصی از

۶ - به عنوان مثال می توان به بیانیه مشترک گروه ولفسبورگ و اتاق پای پای در خصوص استانداردهای ناظر بر پیام های پرداخت اشاره کرد (پاورقی شماره ۳ را ملاحظه فرمایید) و مجموعه رهنمودهای گروه در زمینه استفاده از فرمت MT 202 COVI (نسخه اول، سپتامبر ۲۰۰۸ <http://pmpg.webexone.com/login.asp?loc=&link>).

پرداخت‌های پوششی ندارد. با توجه به اینکه تکالیف بانک‌ها بر اساس قوانین ملی کشورشان در زمینه اجرای استانداردهای داخلی و بین‌المللی تعیین می‌گردد، در این سند هیچ تعهد جدیدی برای بانک‌ها ایجاد نمی‌شود، اما در عین حال، درک مشترک کمیته بال از نحوه ترغیب بانکها به افزایش شفافیت در مورد پرداخت‌های پوششی بین‌المللی و انتظارات مشترک نظارتی برای تقویت شفافیت در سطح بین‌المللی، در این رهنمود تشریح می‌گردد.

۱۰ - در این رهنمود مسایل مرتبط با همکاری‌های بین‌المللی مورد توجه قرار گرفته است، بنابراین، مفاد آن نسبت به بانک‌های واسطه پوششی که در قلمرو کشوری غیر از قلمرو کشور محل استقرار بانک‌های مبداء و مقصد قرار دارند، اعمال می‌شود. در نتیجه، این رهنمود در مورد سایر بانک‌های واسطه دخیل در پرداخت‌ها مثل بانک‌های واسطه پوششی مستقر در کشور متبوع بانک‌های مبداء و مقصد قابلیت اعمال ندارند.^۷ همچنین، مفاد رهنمود حاضر صرفاً نسبت به اولین بانک واسطه پوششی (دخیل در زنجیره پرداخت) در یک قلمرو اعمال می‌گردد و در مورد بانک‌های واسطه بعدی اجرا نمی‌شوند. آن دسته از بانک‌های واسطه پوششی که خارج از شمول این رهنمود هستند، صرفاً تابع قوانین ملی خود بوده و استانداردهای داخلی و بین‌المللی مقرر در قوانین داخلی را به اجرا می‌گذارند.

۱۱ - مطابق با تصمیم گروه ویژه اقدام مالی در فوریه سال ۲۰۰۸، اتحادیه اروپا و منطقه اقتصادی اروپا در این متن بعنوان قلمرو واحد در نظر گرفته شده است.^۸ از اینرو، مفاد این رهنمود در مورد هر زنجیره انتقال الکترونیکی که بطور کامل در درون مرزهای اتحادیه یا منطقه اقتصادی اروپا انجام پذیرد، اعمال نمی‌گردد.

۱۲ - چنانچه، مقررات کشور مبداء، "یک آستانه حداقل" را تعیین کرده، لیکن مقررات کشور مقرر بانک واسطه پوشش دهنده فاقد چنین محدودیتی باشد، در اینصورت به نظر می‌رسد راهکاری مشابه با راه

۷ - اصطلاح "قلمرو واحد" همچنین مواردی را در بر می‌گیرد که دو یا چند کشور قلمرو واحد تلقی می‌شوند.

۸ - به یادداشت مربوط به عنوان معیار هفتم ارزیابی کنندگان^۹ صفحه ۶۹ متدولوژی گروه ویژه اقدام مالی به نشانی زیر مراجعه شود.

<http://www.fatf-gafi.org/dataoecd/16/54/40339628.pdf>

9- http://www.fatf-gafi.org/document/53/0,3343,en_32250379_32236947_34261877_1-1-1-1,00.htmNSRVII, paragraph 4b.

حل پیش‌بینی شده در یادداشت تفسیری مربوط به توصیه ویژه شماره ۷^۹ گروه ویژه اقدام مالی باید اعمال گردد اگرچه که ممکن است کشورهای ذیربط خود مقرر نمایند پیام‌های پرداخت پوششی برون مرزی دریافتی باید حاوی اطلاعات کامل و دقیق از فرستنده و ذینفع باشد.

بخش اول: جریان اطلاعات

۱۳- آن دسته از اطلاعات فرستنده وجوه که می‌بایست به همراه پیام‌های مربوط به نقل و انتقالات الکترونیکی بین‌المللی ارائه گردد، توسط گروه ویژه اقدام مالی بصورت کلی تبیین شده است. موضوع پرداخت‌های پوششی بطور مستقیم با استانداردهای گروه ویژه اقدام مالی ارتباطی ندارد و در این نوشتار در خلال سایر مطالب، به تشریح انتظارات نظارتی پرداخته می‌شود. انتظاراتی مبنی بر اینکه پس از اعمال استانداردهای جدید ارسال پیام که منجر به افزایش شفافیت نیز می‌گردند چه اطلاعاتی باید در اختیار بانک‌های پوششی قرار گیرد. در این سند تلاش شده است مفاد آن تا سر حد ممکن با توصیه گروه ویژه اقدام مالی درباره نقل و انتقال الکترونیکی وجوه و یادداشت تفسیری آن انطباق داشته باشد.

۱۴ - گروه ویژه اقدام مالی در توصیه ویژه شماره ۷ خود (نسخه سال ۲۰۰۳ میلادی) اعلام می‌دارد: کشورها باید اقدامات و تدابیری را اتخاذ نمایند تا موسسات مالی، ارسال کنندگان وجوه را ملزم سازند اطلاعات دقیق و معناداری درباره فرستنده (نام، آدرس و شماره حساب^{۱۰}) را در پیام مربوط به انتقال وجوه و دیگر پیام‌های مرتبط ارسالی درج نمایند و این اطلاعات باید در سرتاسر زنجیره پرداخت به همراه پیام انتقال یا دیگر پیام مربوطه موجود باشند. یادداشت تفسیری گروه ویژه اقدام مالی همچنین مقرر می‌نماید موسسات مالی که بخشی از فرایند زنجیره واسطه‌ای انتقال وجوه را انجام می‌دهند باید اطمینان حاصل نمایند تمامی اطلاعات فرستنده وجوه که به همراه پیام‌های انتقال الکترونیکی ارائه می‌شود در کل فرایند انتقال حفظ شده باشد. هدف از این استاندارد تضمین این امر می‌باشد که

۱۰- در یادداشت تفسیری گروه ویژه اقدام مالی تصریح شده است اطلاعاتی که به همراه پیام‌های نقل و انتقالات الکترونیکی برون مرزی ارائه می‌شود همواره باید در بردارنده نام فرستنده و در صورت وجود حساب بانکی، شماره حساب بانکی باشد. در صورت عدم وجود شماره حساب، یک شماره ارجاع منحصر به فرد باید در پیام مربوط درج گردد. اطلاعات پیوست نقل و انتقالات الکترونیکی باید شامل نشانی فرستنده وجوه نیز باشد. لیکن کشورها می‌توانند به موسسات مالی اجازه دهند نشانی را جایگزین شماره شناسایی ملی، شماره شناسه مشتری یا تاریخ و محل تولد مشتری نمایند. "کشورها" می‌توانند یک آستانه حداقل (زیر ۱۰۰۰ یورو یا دلار) را تعیین و اعمال کنند. برای نقل و انتقالات برون مرزی پایین تر از این حد: (الف) کشورها مجبور نیستند موسسات مالی حواله‌کننده وجوه را ملزم به شناسایی، احراز اصالت سوابق یا ارسال اطلاعات فرستنده وجوه نمایند. (ب) هرچند کشورها می‌توانند الزام نمایند که پیام‌های نقل و انتقالات برون مرزی ورودی، حاوی اطلاعات کامل و دقیق فرستنده وجوه باشد.

اطلاعات پایه ای درباره فرستنده وجوه، به فوریت در اختیار مراجع حاکمیتی و موسسات مالی مقصد قرار گرفته و به این ترتیب، شناسایی و گزارش دهی عملیات مشکوک تسهیل گردد.

۱۵ - کمیته بال بر این عقیده است که به منظور تضمین افزایش شفافیت برای تمامی بانک های دخیل در عملیات نقل و انتقال فرامرزی وجوه و نیز با هدف رعایت کامل تمامی استانداردهای قابل اعمال، اطلاعات مربوط به فرستنده و ذینفع وجوه باید در تمامی پیام های ارسالی برای بانک های پوشش دهنده در فرایند انتقال الکترونیکی برون مرزی مرتبط با تراکنش های برخی مشتریان خاص درج شود. همانگونه که در بخش مقدمه ذکر گردید این امر در وهله اول مستلزم آن است که استانداردهای فنی مناسب در مورد پیام های پرداخت پوششی به اجرا در آید.

بخش دوم: نقش بانک ها در فرایند نقل و انتقالات الکترونیکی برون مرزی

۱۶- در این بخش، انتظارات نظارتی در رابطه با وظایف خاص بانک های مبداء، بانک های واسطه پوششی و بانک های مقصد در فرایند پرداخت های پوششی مربوط به نقل و انتقالات الکترونیکی برون مرزی تبیین می گردد. بانک های مبداء باید اطمینان یابند که اطلاعات مورد نظر به همراه پیام های مربوط به نقل و انتقال الکترونیکی ارسال می شود، سایرطرف های دخیل در زنجیره پرداخت نیز ملزم هستند تا مطابقت پرداخت انجام شده با این اطلاعات را مورد پایش قرار دهند.

۱۷ - کمیته بال تمامی بانکها را تشویق می نماید ضمن رعایت کامل قوانین و مقررات ملی قابل اعمال، استانداردهای شفافیت حداکثری را در زمینه پرداخت های پوششی مربوط به معاملات یک مشتری، به اجرا گذارند. بطور اخص :

- اطلاعات مناسب باید وفق مندرجات این سند در پیام های پرداخت لحاظ گردند. موسسات مالی نباید با هدف جلوگیری از ردیابی اطلاعات توسط سایر موسسات مالی دخیل در فرایند پرداخت، اطلاعات پیامهای پرداخت را از قلم بیاندازند، حذف کنند یا آنها را تغییر دهند.
- موسسات مالی نباید با هدف جلوگیری از ردیابی اطلاعات توسط دیگر موسسات مالی درگیر در فرایند پرداخت، از پیامهای پرداخت خاصی استفاده کنند.

- چنانچه از موسسات مالی درخواست شود اطلاعاتی را درباره طرف های درگیر در فرایند پرداخت ارایه نمایند، این موسسات باید ضمن رعایت تمامی قوانین لازم اجرا، در کامل ترین حد ممکن با موسسات مالی درخواست کننده دخیل در فرایند مزبور همکاری نمایند.
- موسسات مالی در روابط خود با بانک های کارگزار، روش های شفاف سازی مورد اعمال توسط کارگزاران خود را باید مورد توجه قرار دهند.

۱۸- در ارتباط با گردش اطلاعات، این مسئولیت بر عهده بانک مبدا است که تضمین نماید برای هر مورد انتقال الکترونیکی، اطلاعات به طور کامل - در پیام مربوط - درج گردد. هرچند که بانک های مقصد و واسطه پوششی نیز نقشهای خاص خود را در اطمینان از گردش مناسب اطلاعات ایفا می نمایند.

۱۹ - پایش مشتریان یکی از جنبه های بسیار مهم روش های موثر در زمینه مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم به شمار می آید^{۱۱}. لیکن، پایش موثر مستلزم شناخت بانک ها نسبت به کارکرد عادی و منطقی حساب مشتریان خود است به این ترتیب که ابزارهایی برای شناسایی تراکنش های خارج از الگوی معمول کارکرد حساب های مشتریان در اختیار داشته باشند. این امر مسئولیت های پایشی بانک ها را متاثر می سازد که البته این مسئولیت ها در مورد بانک هایی که اطلاعات دقیقی درباره مشتریان غیر بانکی خود دارند و بانک های واسطه پوششی که صرفا به منظور انجام پرداخت، یک رابطه تجاری با سایر بانک ها را مدیریت کرده و از این رو، انتظار نمی رود آنها بتوانند چنین پایشی را نسبت به مشتریان نهایی اعمال نمایند، یکسان نیست (بند ۲۱ را ملاحظه فرمایید).

الف - مسئولیت بانک های مبدا

۲۰ - همانطور که در یادداشت تفسیری گروه ویژه اقدام مالی بیان شده است، موسسات مالی دستوردهنده پرداخت (بانک های مبدا) باید تضمین کنند که پیام های نقل و انتقالات الکترونیکی برون مرزی حاوی اطلاعات کامل فرستنده باشند^{۱۲}. این موسسات در قبال شناسایی دقیق مشتریان در مبدا مسئولیت دارند. آنها باید صحت اطلاعات فرستنده را راستی آزمایی کرده و اطلاعات مزبور را طبق الزامات نظارتی ملی مقرر برای اجرای استانداردهای گروه ویژه اقدام مالی نگهداری نمایند.

۱۰- بند ۵۳، سند «شناسایی کافی مشتری از سوی بانک ها»، ترجمه این سند در سایت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به نشانی WWW.CBI.IR، بخش مبارزه با پولشویی، زیرمجموعه ترجمه اسنادی در زمینه مبارزه با پولشویی قرار دارد.
۱۱- رجوع کنید به پانویس شماره ۸.

۲۱ - بانک مبداء باید تضمین نماید که پیام های ارسالی به بانک واسطه پوششی، حاوی اطلاعات فرستنده و ذینفع باشد. اطلاعات فرستنده باید با الزامات نظارتی محلی مقرر برای اجرای توصیه شماره ۷ گروه ویژه اقدام مالی (نسخه سال ۲۰۰۳ میلادی) و یادداشت تفسیری آن مطابقت داشته باشد. اطلاعات ذینفع حداقل باید نام یا کد شناسایی آن ها (مثل شناسه ویژه کسب و کار موسسه^{۱۳}) و نیز حسب مورد سایر اطلاعاتی که مستقیماً برای بانک ذینفع ارسال می شود را شامل گردد. در صورت امکان و در مواقعی که به منظور کاهش ریسکی که در اثر اشتباه و بواسطه غیر قابل پرداخت شدن، مسدود شدن یا برگشت داده شدن و یا تاخیر غیر موجه در پرداخت پوششی، ممکن است دارایی های مشتری را تهدید نماید، بانک ها باید تشویق شوند سایر اطلاعات هویتی درباره ذینفع وجه را نیز در پیام های ارسالی خود درج نمایند. اطلاعات ذینفع از فرستنده اخذ خواهد شد. در خط مشی های بانک مبداء موارد زیر باید لحاظ گردد:

- نگهداری سوابق؛
- راستی آزمایی اطلاعات فرستنده وجوه؛
- فرمت های پیام و شرایط استفاده از این فرمت ها؛
- اطلاعاتی که باید در متن پیام ها درج شوند.

۲۲ - طبق استانداردهای سوئیفت، درج اطلاعات مربوط به فرستنده و ذینفع که در پیام سوئیفت فرمت ۱۰۳ ذکر می گردد، در دستور پرداخت پوششی (فرمت ۲۰۲) اجباری می باشد. پیام هایی که فیلدهای الزامی آنها خالی بماند توسط سیستم سوئیفت برگشت داده می شوند.

۲۳ - مطابق استانداردهای گروه ویژه اقدام مالی و سند کمیته بال در ارتباط با شناسایی کافی مشتری از سوی بانکها، بانک های مبداء باید موضوع نقل و انتقالات الکترونیکی بین المللی را نیز در فرایند مستمر اعمال مراقبت کافی در روابط کاری با فرستنده و بررسی دقیق تراکنش های انجام شده در کل دوره روابط کاری با مشتری لحاظ نمایند تا اطمینان حاصل کنند که تراکنش ها بر اساس شناخت کافی نسبت به مشتری، کسب و کار و وضعیت کلی ریسک وی و عندالزوم، با اطلاع از منابع وجوه موضوع

۱۳- کد شناسایی (نظیر شناسه کسب و کار موسسه) را می توان بجای نام موسسه مورد استفاده قرار داد به شرط آنکه بانک واسطه بتواند بر اساس آن به سادگی و به درستی نام ذینفع را شناسایی کرده و انجام غربال گری خودکار برای مطابقت با فهرست اسامی معین را ممکن سازد.

انتقال صورت پذیرفته است^{۱۴}. بسیاری از کشورها به بانک‌ها اجازه می‌دهند از رویکرد مبتنی بر ریسک استفاده کنند که به منظور ارزیابی میزان اثربخشی آن، ضرورت دارد بصورت منظم مورد حسابرسی قرار گیرد.

ب – مسئولیت بانک‌های واسطه پوششی

۲۴ – همانگونه که در بندهای فوق اشاره شد به موجب توصیه شماره ۷ گروه ویژه اقدام مالی، اولین مسئولیت بانک‌های واسطه پوششی در پرداخت‌های متوالی، تضمین این امر است که در پیام‌های مربوط به انتقال الکترونیکی وجوه، اطلاعات فرستنده به طور کامل درج و در کل فرایند نیز حفظ گردد. به علاوه، در توصیه شماره ۷ گروه ویژه اقدام مالی در مورد روابط کارگزاری بانکی و نیز در بندهای ۴۹ تا ۵۲ سند کمیته بال موسوم به "شناسایی کافی مشتری از سوی بانک‌ها"، چگونگی شناسایی دقیق بانک‌های ارائه دهنده خدمات کارگزاری بانکی توسط واسطه‌ها مشخص شده است. هدف این نوشتار، تغییر اصول مندرج در اسناد مذکور نمی‌باشد بلکه این نوشتار بیشتر بر آن است که به مسائل خاص مرتبط با پرداخت‌های پوششی برون مرزی از طریق بانک‌های کارگزار بپردازد.

ا – پایش به منظور حصول اطمینان از خالی نبودن فیلدهای اطلاعاتی در

پیام‌های ارسالی سوئیفت

۲۵ – همانطور که در بالا نیز اشاره شد، پیام‌های پرداخت پوششی که فیلدهای اطلاعاتی مربوط به فرستنده و ذینفع در آن تکمیل نشده باشد، توسط سیستم سوئیفت برگشت داده می‌شوند. در مواردی که بانک‌های واسطه از سیستم‌ها یا فرایندهای دیگری استفاده می‌کنند که ممکن است خالی نبودن فیلدهای اطلاعاتی مربوط به فرستنده و ذینفع را کنترل نکنند، رعایت موارد زیر برای بانک‌های مذکور الزامی است:

• برای ایجاد اطمینان از تکمیل بودن فیلدهای اجباری مربوط به اطلاعات فرستنده و گیرنده در

پیام‌های پرداخت پوششی برون مرزی، از خط مشی‌های منطقی برخوردار باشند.

۱۴- درجه و ماهیت پایش یک موسسه مالی، به بزرگی آن موسسه، ریسک‌های موسسه در زمینه مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم، روش مورد استفاده موسسه در امر پایش (حضور، غیرحضور یا ترکیبی از هر دو) و نوع فعالیت تحت پایش بستگی دارد. به نقل از سند گروه ویژه اقدام مالی با عنوان راهنمای رویکرد مبتنی بر ریسک برای مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم، ژوئن ۲۰۰۷، بند ۱۲-۳.

- در مواردی که فیلهای اطلاعاتی خالی هستند، با رعایت قوانین لازم الاجرای ملی، اقدامات و تدابیر مناسبی را اتخاذ نمایند. این تدابیر به عنوان مثال می توانند شامل موارد زیر باشند:
 - ممانعت از انجام تراکنش؛
 - اخذ اطلاعات ارائه نشده در پیام از بانک مبداء یا سوابق قبلی بانک های واسطه قبلی دخیل در زنجیره پرداخت^{۱۵}؛
 - ارائه گزارش فعالیت های مشکوک به مقامات محلی.
- مستند سازی تصمیمات متخذه و دلایل توجیهی مرتبط با آن تصمیمات.

۲- پایش بر اساس فهرست اسامی اشخاص

۲۶ - برخلاف بانک های واسطه دخیل در زنجیره پرداخت های متوالی که پیش از این نیز اطلاعات مربوط به فرستنده و گیرنده وجه انتقال را در اختیار داشتند، لزوم دسترسی بانک های واسطه پوششی به اطلاعات مزبور تحول جدیدی به شمار می آید. پس از اجرایی شدن این تغییر و تحول فنی، بانک واسطه پوششی دخیل در پرداخت های پوششی برون مرزی، به منظور انطباق مسائل فنی با قوانین ملی خود، اسامی فرستنده و گیرنده وجوه را بر اساس فهرست افراد و موسساتی که در آن کشور دارائی هایشان باید مسدود، برگشت یا غیر قابل پرداخت شود، مورد بررسی و غربالگری قرار می دهد. الزام به مسدود، برگشت یا غیر قابل پرداخت شدن نمی تواند مبتنی بر ریسک باشد^{۱۶}.

۲۷ - برخی از بانک های واسطه پوششی ممکن است در وضعیتی قرار گیرند که عملیات تطبیق و غربالگری انجام شده توسط بانک مبداء را مجدداً تکرار نمایند. بعنوان مثال، این امر می تواند در موارد زیر صورت پذیرد:

- فهرست مورد نظر در کشورهایی که در فرایند مزبور دخیل هستند یکسان باشد.
- بانک های مبداء و واسطه پوششی متعلق به یک گروه بانکی باشند و همه موسسات مالی آن گروه برای امر انطباق و غربالگری از یک فهرست واحد استفاده نمایند که توسط دفتر

۱۵- در حالت های اول و دوم فوق بانک واسطه پوششی در اسرع وقت باید گام های مناسبی در جهت مطلع کردن بانک های مبداء و مقصد نسبت به توقف یا برگشت دادن پرداختهای پوششی بردارد.

۱۶- به نقل از راهنمای رویکرد مبتنی بر ریسک در مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم، ژوئن ۲۰۰۷، بند ۴۰-۱: الزام به انسداد دارایی های اشخاص حقیقی و حقوقی شناسایی شده در کشورهایی که چنین الزامی وجود دارد، مستقل از هرگونه ارزیابی ریسک است. الزام به مسدود کردن یک حساب، مطلق بوده و نمی تواند تحت تاثیر یک فرآیند مبتنی بر ریسک باشد.

مرکزی گروه بانکی و مطابق با اصول کمیته بال در زمینه مدیریت یکپارچه ریسک شناسایی مشتری^{۱۷} تهیه شده و شامل یک سری اسامی است که در تمام محل های استقرار گروه بانکی مورد نظر، قابل اعمال باشد.^{۱۸}

• در خصوص نقل و انتقالات برون مرزی، بانک مبداء به صورت داوطلبانه، اسامی فرستنده و ذینفع وجوه انتقالی را بر اساس فهرست های لازم الرعایه در قلمرو کشور محل استقرار بانک واسطه پوششی غربال نموده و صرفاً در صورتی که نام هیچ یک از طرف های انتقال در فهرست آن کشور وجود نداشته باشد، نسبت به انتقال الکترونیکی اقدام می نماید. به عنوان نمونه، هدف بانک مبداء از انجام این غربالگری می تواند این باشد که از بروز مشکلات قانونی احتمالی برای افراد و موسساتی که اسامی آن ها در فهرست کشور مبداء یا مقصد قرار ندارد لیکن نام آن ها در فهرست کشور محل استقرار بانک واسطه ذکر شده است و از این رو، وجوه انتقالی آن ها در کشور اخیر مسدود شده است، جلوگیری بعمل آید.^{۱۹}

۲۸ - یک بانک واسطه پوششی که با این وضعیت یا وضعیت های مشابه دیگر مواجه می شود ممکن است تمایل داشته باشد برای انجام غربالگری مورد نیاز، به بانک کارگزار خود اتکا نماید. در کشورهایی که چنین امری را مجاز می دارند بانک واسطه پوشش دهنده در صورت تمایل به انجام این کار، باید این مسئله را درک کند که حتی در صورت برون سپاری غربالگری، مسئولیت رعایت قوانین ملی بر عهده خودش خواهد بود. تقویت فرایند شناسایی کافی مشتریان توسط بانک های واسطه که در توصیه شماره ۷ گروه ویژه اقدام مالی (نسخه سال ۲۰۰۳ میلادی) و نیز در پاراگراف ۵۰ سند کمیته بال درباره "شناسایی کافی مشتری از سوی بانک ها" تشریح شده است، راهنمای مفیدی است درباره اینکه بانک های واسطه پوشش دهنده برای تصمیم گیری در خصوص واگذاری مسئولیت غربالگری به بانک کارگزار چه گام هایی را باید بردارند. بطور اخص، مسئولیت های هر موسسه مالی باید به وضوح تشریح شود و بانک واسطه پوششی باید پیش از برقراری روابط کارگزاری با یک کارگزار و نیز بصورت ادواری، روش های غربالگری آن کارگزار و کنترل های مورد نیاز را مورد ارزیابی قرار دهد.

۱۷- بند ۱۹، سند «مدیریت یکپارچه ریسک شناسایی مشتری» (اکتبر ۲۰۰۴)، ترجمه این سند در سایت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به نشانی WWW.CBI.IR، بخش مبارزه با پولشویی، زیرمجموعه ترجمه اسنادی در زمینه مبارزه با پولشویی قرار دارد.

۱۸- در این مورد بانک مبداء باید نسبت به شناسایی، ارزیابی و کاهش ریسک های قانونی و تطبیق - در چارچوب تعهدات قانونی و جاری کشورش - اقدام نماید.

۱۹- به دلایل مشابه، ممکن است بانک مبداء فهرست مربوط به حوزه بانک مقصد را مبنای عمل قرار دهد. هر چند تمرکز این نوشتار بر روی تبعاتی است که انجام غربالگری توسط بانک واسطه پوششی (بر اساس فهرست اعلامی از سوی بانک مبداء) برای آن بانک در پی دارد.

این نوع ارزیابی را به عنوان مثال می توان با اعمال غربال گری در ارتباط با اسامی فرستنده و ذینفع یک نمونه از انتقالات الکترونیکی، بر اساس واقعیات موجود و ارزیابی ریسک محور، توسط خود موسسه انجام داد.

۳- پایش روابط کارگزاری

۲۹- بانک های واسطه پوششی باید روابط کارگزاری خود با بانک های کارگزار را وفق اصول ناظر بر روابط کارگزاری بانکی مورد پایش قرار دهند^{۲۰}. چنین پایشی این امکان را برای بانک واسطه پوششی فراهم می سازد که انطباق فعالیت های بانک کارگزار و کنترل های مورد اعمال توسط آن بانک در زمینه مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم با شرایط مورد توافق اولیه در زمان برقراری روابط کارگزاری و اصلاحات بعدی آن را مورد ارزیابی قرار دهد^{۲۱}. همچنین، در این خصوص، بسیاری از کشورها به بانک ها اجازه می دهند از رویکرد مبتنی بر ریسک استفاده نمایند. بر اساس این رویکرد و بسته به الزامات ملی و نیز ارزیابی ریسک موسسه، پایش روابط کارگزاری احتمالاً متعاقب هر تراکنش صورت می پذیرد. توالی و عمق این نوع پایش نیز بر اساس نتایج ارزیابی ریسک بعمل آمده توسط بانک پوشش دهنده در ارتباط با بانک های کارگزار خود تعیین می شود.

الف) پایش برای شناسایی فیلدهای اطلاعاتی نامفهوم یا ناقص

۳۰- بانک های واسطه پوششی باید به عنوان بخشی از عملیات پایش بر روابط کارگزاری بانکی و مطابق با قوانین ملی خود، سیاست ها و روش های منطقی برای نظارت بر اطلاعات مندرج در پیام های پرداخت را تدوین و به اجرا گذارند و نیز اطلاعات نامفهوم مندرج در فیلدهای اطلاعاتی و یا فیلدهای ناقص تکمیل شده را مورد توجه قرار دهند. چنین بر می آید که بسیاری از کشورها به بانک ها اجازه می دهند از رویکرد مبتنی بر ریسک استفاده نمایند.

۲۰- بندهای ۴۹ الی ۵۲ سند «شناسایی کافی مشتری از سوی بانک ها»، ترجمه این سند در سایت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به نشانی WWW.CBI.IR، بخش مبارزه با پولشویی، زیرمجموعه ترجمه اسنادی در زمینه مبارزه با پولشویی قرار دارد.

۲۱- توصیه شماره ۵ گروه ویژه اقدام مالی (نسخه سال ۲۰۰۳ میلادی) مقرر می دارد شناسایی کافی باید در زمان های مناسب در مورد روابط کارگزاری فعلی صورت پذیرد. در یادداشت تفسیری مربوطه نیز به سند شناسایی کافی مشتری از سوی بانکها (اکتبر ۲۰۰۱) کمیته نظارت بانکی بال اشاره شده است.

عوامل ریسک نیز توسط گروه ویژه اقدام مالی و گروه ولفسبورگ مشخص شده اند^{۲۲}. هنگامی که اطلاعات مندرج در فیلدهای اطلاعاتی آشکارا بی معنی بوده و یا اطلاعات مورد نظر بصورت ناقص در فیلدها درج شده باشند، واکنش‌ها (به عنوان مثال) می‌تواند شامل موارد زیر باشد: (الف) تماس با بانک مبداء یا بانک پوشش دهنده قبلی برای شفاف سازی یا تکمیل اطلاعات دریافتی مندرج در فیلدهای الزامی، (ب) در صورت تکرار موارد نارسایی توسط یک کارگزار و یا در مواردی که یک کارگزار از ارزیابی اطلاعات تکمیلی خودداری می‌نماید، موضوع ضرورت تحدید یا قطع روابط با کارگزار مورد نظر یا بانک پوشش دهنده قبلی مورد بررسی قرار گیرد. همچنین، بانک‌ها باید چنین وضعیت‌هایی را به مقام ناظر خود گزارش دهند، (ج) چنانچه، این وضعیت مشمول تعبیر الزامات گزارش دهی مندرج در قوانین ملی باشد، گزارش فعالیت مشکوک برای مقامات ملی/محلی تهیه گردد. دلایل تصمیمات اتخاذ شده باید مستند باشد.

(ب) پایش عملیات مشکوک

۳۱ - از آنجا که در فرایند نقل و انتقالات الکترونیکی وجوه، نه فرستنده و نه ذینفع هیچ یک مشتری بانک واسطه پوششی نیستند، بانک پوشش دهنده معمولاً در موقعیتی نیست که هدف چنین تراکنش‌هایی را متوجه شود یا فرایند شناسایی کامل مشتریان را نسبت به اشخاص طرف تراکنش اعمال نماید. از اینرو، انتظار نمی‌رود بانک واسطه پوششی در موقعیتی باشد که بر اساس میزان شناخت خود از فعالیت‌های فرستنده و ذینفع، مشکوک بودن یا نبودن تراکنش مرتبط با پرداخت پوششی را احراز نماید. لیکن، این امکان برای بانک‌های واسطه وجود دارد که به منظور شناسایی الگوهای فعالیت‌های احتمالاً مشکوک، تراکنش‌ها را پایش نمایند، مطابق با قوانین ملی یا الزامات مقرراتی محل فعالیت خود که برای اجرای استانداردهای بین‌المللی وضع شده اند فعالیت‌های مشکوک را گزارش کنند و در مواردی که چنین الگوها یا فعالیت‌هایی به یک بانک کارگزار خاص مربوط می‌شود روابط خود با آن بانک را مورد بازنگری قرار دهند. نباید چنین برداشت شود که پایش پرداخت‌های پوششی، به منزله بسط یا افزایش الزامات جدید به استانداردهای فعلی کمیته بال و گروه اقدام مالی ویژه برای بانک‌های واسطه پوشش دهنده است بلکه این امر، صرفاً بعد دیگری از اعمال همان الزامات موجود به شمار می‌آید.

۲۲- در این زمینه، راهنمای رویکرد مبتنی بر ریسک مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم گروه ویژه اقدام مالی، ژوئن ۲۰۰۷، به خصوص بند ۴۳، ۱ و ۳، ۲۰ و نیز سند گروه ولفسبورگ با عنوان اصول ضد پولشویی ولفسبورگ برای بانک‌های کارگزار که در ۲۱ اکتبر ۲۰۰۲ منتشر شده است را ملاحظه فرمائید (به نشانی www.wolfsberg-principles.com). در ارزیابی ریسک نقل و انتقالاتی که حاوی اطلاعات نامفهوم یا ناقص هستند بانک‌ها باید بر روی عوامل مرتبط تمرکز نمایند.

پ - مسئولیت بانک های مقصد (ذینفع و جوه انتقالی)

۳۲ - بانک مقصد باید مطابق با استانداردهای ناظر بر شناسایی کافی مشتریان ، ذینفع را مورد شناسایی قرار داده و اصالت هویت وی را احراز نماید^{۲۳}. همچنین، بانک مقصد در قبال پایش فعالیت های ذینفع که مشتری آن بانک است واجد مسئولیت می باشد. بر اساس یادداشت تفسیری مربوط به توصیه شماره ۷ گروه ویژه اقدام مالی، موسسات مالی مقصد باید روشهای ریسک محور موثری را برای شناسایی پیام های نقل و انتقالات الکترونیکی فاقد اطلاعات کامل فرستنده وجوه بکار گیرند.

۳۳ - وفق یادداشت تفسیری مربوط به توصیه شماره ۷ گروه ویژه اقدام مالی، مشکلات مرتبط با شفافیت را می توان به عنوان فاکتوری برای ارزیابی مشکوک بودن یا نبودن یک انتقال الکترونیکی یا تراکنش مربوطه و حسب مورد، برای تصمیم گیری در مورد لزوم یا عدم لزوم ارسال گزارش درباره عملیات مشکوک برای واحد اطلاعات مالی یا سایر مراجع ذی صلاح در نظر گرفت. در برخی موارد، موسسات مالی مقصد باید موضوع تحدید یا حتی قطع روابط کاری خود را با آن گروه از موسسات مالی که استانداردهای شفافیت را رعایت نمی کنند، مد نظر قرار دهند. دلیل اتخاذ چنین تصمیمی باید بر پایه مستندات باشد.

ت - مسایل مربوط به اطلاعات مشتریان و حفاظت از داده ها

۳۴ - در جریان انجام یک تراکنش، انتقال اطلاعات مشتریان به اشخاص ثالث که منحصر به پرداخت های پوششی نیز نمی باشد، نباید به بروز نگرانی هایی در خصوص حفاظت از اطلاعات منجر گردد. در هر صورت، بانک ها باید قوانین و مقررات ناظر بر حفاظت از اطلاعات را رعایت نمایند. بانک ها باید اقدامات لازم را بعمل آورند تا تضمین نمایند اطلاعاتی را که دریافت و پردازش می کنند صرفاً برای مقاصد مجاز مقرر در قوانین ملی و استانداردهای بین المللی مورد استفاده قرار می گیرد و در این خصوص آگاهی کافی به مشتریان داده می شود. بطور اخص، هر گونه تخلف از اصل رازداری یا هرگونه بهره برداری تجاری از این اطلاعات باید ممنوع گردد. بانک ها باید متعهد شوند بهره برداری

۲۳- همان گونه که در یادداشت تفسیری مربوط به توصیه شماره ۵ گروه ویژه اقدام مالی (نسخه سال ۲۰۰۳ میلادی) بیان شده است: اقدامات مبتنی بر شناسایی کافی مشتریان (CDD) که در توصیه شماره ۵ مقرر شده است به این معنا نیست که موسسات مالی باید به طور مکرر هویت هر یک از مشتریان را در هر زمانی که مبادرت به انجام یک تراکنش می نمایند شناسایی و احراز کنند. یک موسسه می تواند در این خصوص به اقدامات انجام شده قبلی خود برای شناسایی و احراز هویت مشتری اتکا نماید مگر اینکه نسبت به صحت آن اطلاعات شک داشته باشد.

مناسب از اطلاعات را تضمین و استفاده از آن برای مقاصد غیر قانونی توسط خود یا شخص ثالث را ممنوع نمایند.

ث – سایر موضوعات

۳۵- طبق اصول تبیین شده در سند کمیته بال تحت عنوان "شناسایی کافی مشتری از سوی بانک ها" موضوع شناسایی کافی که در قسمت قبل تشریح گردید، باید در تمامی روش ها، سیستم ها و کنترل های مربوط مد نظر قرار گیرد، بخشی از برنامه آموزشی پرسنل ذیربط را به خود اختصاص دهد و در حوزه عملیات حسابرسی داخلی و تطبیق عملکرد بانک گنجانده شود.

۳۶- افزون بر موارد فوق، بانک ها باید مستندات قراردادی مربوط به روابط کارگزاری خود را به منظور حصول اطمینان از انطباق آن مستندات با استانداردهای شفافیت مورد بازنگری قرار داده و صرفاً با بانک هایی روابط کارگزاری برقرار نمایند که از استانداردهای مورد اشاره در پاراگراف ۱۲ تبعیت می نمایند مگر اینکه رعایت استانداردهای مناسب شفافیت کارگزاران مورد نظر از مشارکت آنها در یک سیستم ارسال پیام، الزامات محلی یا سایر سازکارهای مشابه نشأت گرفته باشد.

بخش سوم: نقش ناظران

۳۷- همانگونه که در سند موسوم به شناسایی کافی مشتری از سوی بانک ها ۲۴ بیان شده است، ناظران موظفند اعمال روش های صحیح شناسایی مشتریان و رعایت استانداردهای اخلاقی و حرفه ای توسط بانک ها را بصورت مستمر پیش نمایند. بطور اخص، ناظران باید اطمینان حاصل نمایند بانک ها برای موقعیت های مختلف خود به عنوان بانک مبداء، بانک واسطه در زنجیره پرداخت های پوششی و یا بانک مقصد، سیاست ها، روش ها و فرایندهای مناسبی را تدوین و به اجرا می گذارند.

۳۸- ناظران می توانند تدابیر متعددی را برای ارزیابی شیوه های مدیریت ریسک توسط موسسات تحت نظارت خود در ارتباط با پرداخت های پوششی اتخاذ نمایند. ناظران باید شیوه های مدیریت ریسک مربوط به اینگونه عملیات را به دقت مورد بررسی قرار دهند. نمونه هایی از اقداماتی که یک ناظر

۲۴- بند ۶۱، سند «شناسایی کافی مشتری از سوی بانک ها»، ترجمه این سند در سایت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به نشانی WWW.CBI.IR، بخش مبارزه با پولشویی، زیرمجموعه ترجمه اسنادی در زمینه مبارزه با پولشویی قرار دارد.

می تواند برای ارزیابی شیوه های مدیریت ریسک در یک موسسه مالی اتخاذ نماید شامل موارد زیر است:

- بررسی این موضوع که آیا موسسه مورد نظر، دارای نظام مناسبی برای ارزیابی ریسک هست یا خیر؟ نظامی که فرایند پرداخت ها را پوشش دهد و نیز همه عوامل مرتبط از جمله روابط کارگزاری درگیر در عملیات، حجم کلی و کشورهای مرتبط با نقل و انتقالات وجوه و نقش موسسات در این فرایند در آن مورد توجه قرار گرفته باشد.
- تعیین اینکه آیا موسسه استانداردهای شفافیت را اجرا کرده و برای پیروی کامل از استانداردهای شفافیت سیستم هایی را ایجاد نموده است. به عنوان مثال، لازم است از این امر اطمینان حاصل شود که بانک های مذکور برای جلوگیری از موشکافی اطلاعات مربوط به فرستنده و گیرنده وجوه توسط بانک های کارگزار واسطه، از فرمت های پیام اختصاری (از قبیل فرمت های مورد استفاده در پرداخت های پوششی بین بانکی) استفاده نمی کنند. ناظران همچنین باید مطمئن شوند که بانک های مبداء اطلاعات مشتریان را بصورت کامل در همه نقل و انتقالات الکترونیکی برون مرزی وارد می کنند.
- ارزیابی این که آیا موسسات برای اجرای صحیح و مکفی فرآیند شناسایی مشتری در مورد بانک های کارگزاری که در تسویه نقل و انتقال برون مرزی مربوط به پرداخت های پوششی نیز دخیل هستند، فرآیندهایی دارند.
- بررسی فرآیندهای موسسه در زمینه اجرای قوانین ملی مربوط به تراکنش هایی که باید مسدود، برگشت یا غیر قابل پرداخت شوند، و
- بررسی فرآیندهای موسسه برای اجرای الزامات قابل اعمال دایر بر: درج اطلاعات/داده های مربوط به فرستنده و گیرنده وجوه در دستور پرداختها و محافظت از داده ها برای بررسی، پایش، بازنگری و گزارش فعالیتهای مشکوک و ارائه مستندات تصمیمات اخذ شده با مراجعه به تراکنش ها و حساب ها.

۳۹ - ناظران باید اطمینان حاصل نمایند که بانک ها برای پایش عملیات نقل و انتقال الکترونیکی، از نظام کنترل های داخلی مناسب و مطلوبی برخوردار هستند و کنترل های مذکور اثربخش می باشند. افزون بر این، ناظران باید مطمئن شوند که بانک ها رهنمود های نظارتی و مقرراتی را رعایت می نمایند. فرایند نظارتی نیز همانند سایر حوزه ها نه تنها شامل بررسی خط مشی ها، روش ها و فرایندها می شود بلکه، بررسی موردی تراکنش ها را نیز در بر می گیرد. فراوانی و عمق اینگونه بررسی های نظارتی باید با

میزان ریسک مربوط همخوانی داشته باشد. ناظران باید با استفاده از اختیارات نظارتی خود، اطمینان یابند که یک موسسه مالی از روش های مناسبی در زمینه شفافیت استفاده می کند.

۴۰ - هنگامی که ناظران در حین انجام عملیات نظارتی یا در پی گزارشات دریافتی از بانک ها، از ارتکاب تخلفات بسیار مهم توسط بانک های سایر کشورها در زمینه رعایت استانداردهای ناظر بر شفافیت آگاه می شوند می بایست مقام ناظر ذی ربط (در کشور محل استقرار بانک های متخلف) را از این امر مطلع نمایند.

ماخذ:

Due diligence and transparency regarding cover payment messages related to cross-border wire transfers, Basel Committee on Banking Supervision, BANK FOR INTERNATIONAL SETTLEMENTS, Basel, May 2009.

استفاده از مطالب این مجموعه با ذکر ماخذ بلامانع است.